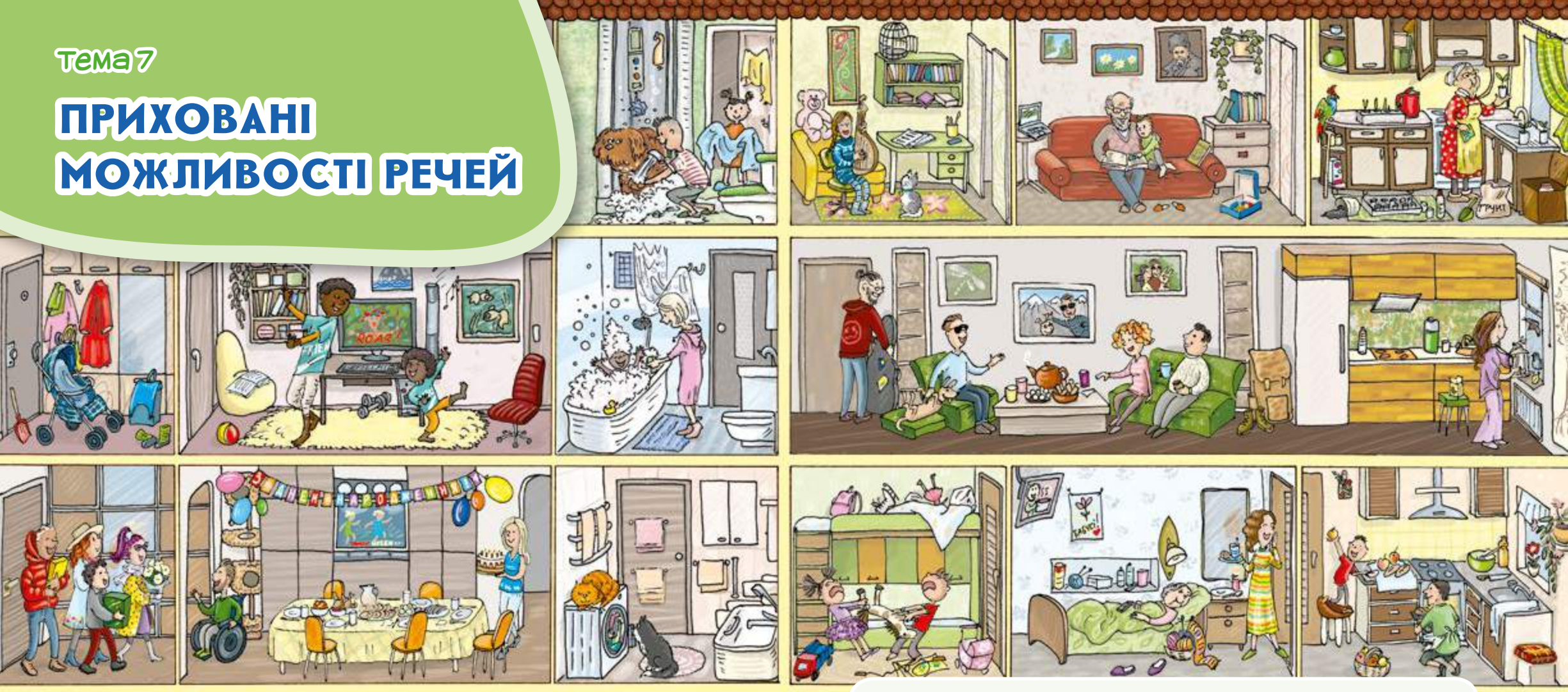


ПРИХОВАНІ МОЖЛИВОСТІ РЕЧЕЙ



Вивчаючи цю тему, ти:

- ✿ "побуваєш" у Сумській, Тернопільській та Харківській областях;
- ✿ дізнаєшся, що приховує яблуко і який ґрунт найсприятливіший для росту рослин;
- ✿ проростиш квасолину і спостерігатимеш за розвитком її пагінця;
- ✿ організуєш разом з однокласниками/однокласницями у своєму класі Шевченківські читання;
- ✿ навчишся зберігати зображення на комп'ютері.

- ✿ Які речі є в кожній квартирі, а які лише в деяких? Чому?
- ✿ Відшукай на малюнку і назви речі, що можуть з дуже маленьких ставати великими.
- ✿ Що з намальованого може змінюватися від нагрівання або взаємодії з водою?
- ✿ Знайди тих, кому важко самотійно дати раду своїм речам. Обґрунтуй свою думку.
- ✿ Чи є на малюнку людина, яка ось-ось отримає подарунок? Чому ти так вважаєш?
- ✿ Хто піклується про інших? Хто радіє?





Аварія



У неділю Олег прокинувся раніше, ніж у будень. На футбольному полі біля школи нарешті зійшов сніг, і хлопчик домовився з друзями влаштувати матч.

Ось гравці вже на полі. Голи забиває то одна, то інша команда. Олег знову вдарив по м'ячу, але схибив. М'яч летів повз ворота, але раптом ніби зіткнувся в повітрі з чимось невидимим, відскочив і влучив просто в сітку.

— Гол! — радісно вигукнула команда.

Хлопчик спантеличено озирався: “Що ж то було?”.

Жевхоліт упав у кущі. На моніторі миготіло “SOS”. Блискавка вдарилася і тихенько плакала, Пузлик притискав скриню.

— От халепа! — розгублено мовив Номул. — Але сподіваюся, що не все так погано. Я обстежу всі прилади, а ви йдіть на пошуки. Ми вже на Сумщині. Яке нове завдання?

Пузлик і Блискавка трохи оговталися, зазирнули у скриню й побачили, що треба зібрати аромат борщу.

— Як ми дізнаємося, що пахне саме борщ, а не інша страва? — замислився Пузлик.

— Почитаємо, з чого його готують, і позазираємо до кухонь, — запропонувала Блискавка.

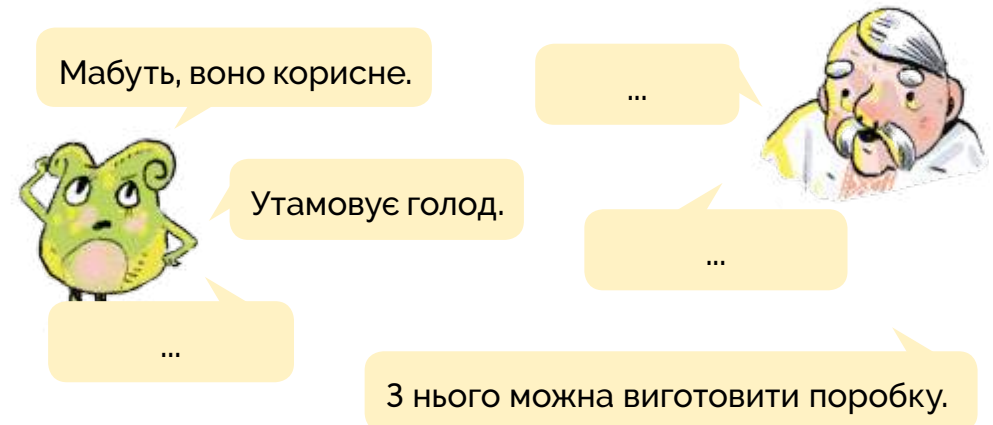
У першій квартирі смажили м'ясо, у другій щось випікали, у третій варили кашу. А ось і борщ! Пахне як! Жевжики впіймали аромат у капсулу й повернулися до жевжольота.

- ✱ Чи могли жевжики уникнути аварії? Як саме?
- ✱ Як Блискавка вирішила виконати завдання? Прочитай.
- ✱ Які якості проявив Номул?
- ✱ З яких продуктів готують борщ? Назви їх.

Що приховує яблуко?



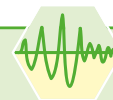
1. Якось дід Оксенік показував жевжикам яблука і розповідав, що ці фрукти мають особливі властивості. Які саме? Відновіть діалог, доповнюючи прикладами.



2. Як розділити три яблука на чотири однакові частини? Запропонуй власну стратегію.



3. За деякий час шматочок яблука на місці зрізу потемнів. Борис пошукав інформацію і дізнався, що так плід захищається від шкідників, які можуть проникнути всередину. Яблуко містить речовини, які при взаємодії з киснем утворюють темну плівку, що запобігає псуванню фрукта. Проведи дослідження і довідайся, які овочі та фрукти мають таку властивість.





4. Четверо дітей висловили гіпотези про те, як уникнути потемніння яблука, не зіпсувавши його смаку. Дослідить, який спосіб дасть найкращий результат.

Збризнати зріз яблука соком лимона.



Розчинити у воді 1 чайну ложку меду і покласти туди яблуко.



Розчинити 1 таблетку вітаміну С у воді й залити нею яблуко.



Залити яблуко водою з-під крана.

5. У місті Кролевці, що на Сумщині, є унікальна пам'ятка природи — "Яблуня-колонія". Прочитай, чим вона особлива.

Кролевецькій яблуні вже понад 200 років. Її первісний стовбур зруйнувався, і вона продовжує жити, самотійно укорінюючись гілками. Нині їх уже близько 15. Коли один із прирослих до землі стовбурів має відмерти, його віти нахиляються до землі й теж приростають.



Поміркуй: яблуня-колонія — це дерево чи кущ?

6. Незабаром у школі відбудеться майстер-клас із **квілінгу**. Де варто розмістити оголошення, щоб про цю подію дізналося якомога більше людей? Обґрунтуй свою думку.

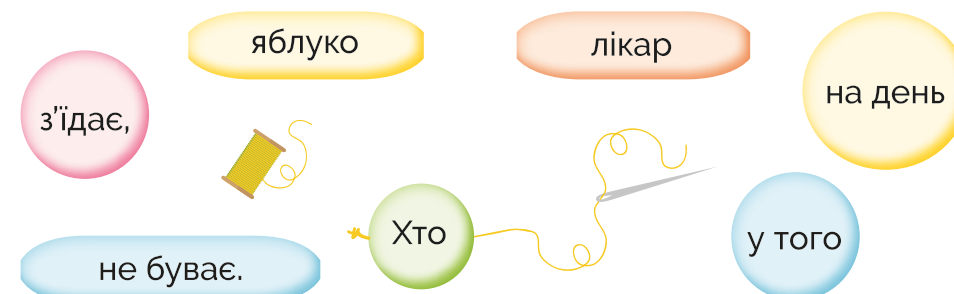
- ☀ На сайті школи.
- ☀ На дошці оголошень у вестибюлі.
- ☀ У вчительській кімнаті.
- ☀ У вайбер-спільноті.
- ☀ Твій варіант.



7. Виготов яблуко в техніці квілінгу.



8. Віднови англійське прислів'я. Поясни, як ти його розумієш.



Що приховує довкілля?

1. Сумщина — мальовничий край. Василь довідався, що на її території є найстаріше в Україні озеро. Хлопчик вирішив відшукати в інтернеті інформацію про цю водойму. Які ключові слова стануть у пригоді? Перевір свої припущення.



Озера України



Озера Сумщини



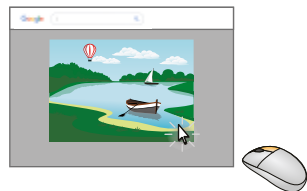
Найстаріше озеро



2. Шелехівське озеро зачарувало Василя захопливим краєвидом. Світлину водойми хлопчик вирішив зберегти на своєму комп'ютері. Скориставшись алгоритмом, розкажи, як це зробити.

Пам'ятка "Як зберегти світлину на комп'ютері"

1. Клікни правою кнопкою миші по зображенню, яке хочеш зберегти.



2. У контекстному меню, що відкрилося, обери "Зберегти зображення як..."



3. Обери на комп'ютері папку, в яку хочеш зберегти зображення, і натисни кнопку "Зберегти".



3. Дістатися до Шелехівського озера вкрай важко, адже воно оточене густим лісом. Об'єднай рослини лісу в групи. Поясни, за якими ознаками ти це зробив/зробила.



4. Йдучи лісом до Шелехівського озера, Василь промочив ноги й перевзувся. Проте мокрі черевики незручно нести в руках, та й у рюкзак із чистими речами не покладеш. Порадьтеся, що робити в такій ситуації.

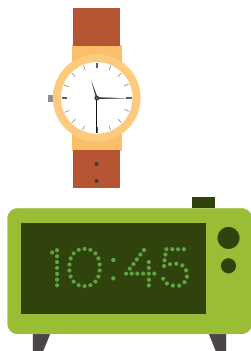
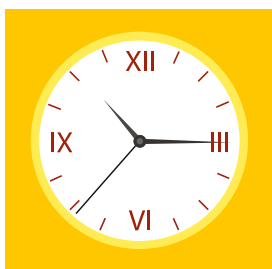


5. Дорогою до озера можна зустріти різних диких тварин — зокрема небезпечних гадюк. Навесні їх особливо багато. Як ти гадаєш, чому?

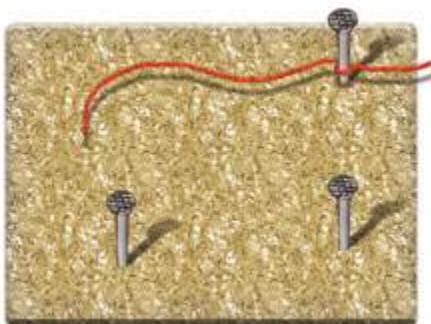
Температура тіла гадюки залежить від температури довкілля, тому вона любить грітися на сонці. Побачивши змію, не підходь близько. У разі небезпеки завмири — змії реагують на рух.



6. Візитівка міста Суми — альтанка з різьбленого дерева, збудована без жодного цвяха. У святкові дні в альтанці чи біля неї грають духові оркестри. Час початку концерту — чверть на одинадцять. Який годинник показує цей час?

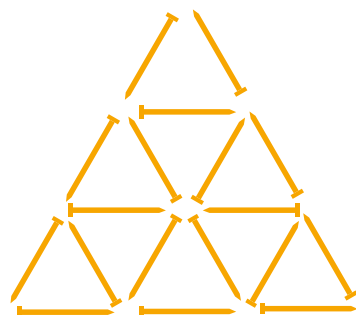


7. Пограйте в настільну гру "Веселі цвяхи". Для цього закріпіть цвяшки на пінопластовій або корковій панелі. Позмагайтеся, хто з'єднає всі цвяхи найкоротшою ниткою.



8. Які ще незвичні способи використання цвяха ти знаєш? Наведи два приклади.

9. Олеся утворила із цвяхів таку фігуру. Скільки трикутників зображено?



Довідайся, як можна подолати страх виступів перед класом.



Підготуйте вдома розповідь про улюблене дерево. А завтра прочитаєте її у класі.



- Як ти гадаєш, чи допоможе дівчинці виконання цього завдання впоратися з її проблемою?





Сучасні кобзарі



Номул зустрів друзів задоволений:

- Майже все працює чудово. Лише корпус трохи пом'явся.
- Блискавка пильно подивилася на нього:
- Що ховається за твоїм “майже”?
- Зламався ковпак, що робить жевжоліт невидимим.
- Тобто тепер жевжоліт усі зможуть бачити?!
- Так, літатимемо вночі.
- Але ж так ми можемо не встигнути до кінця весни!
- Робитимемо все можливе! Уперед!

На шляху до Тернопільщини жевжоліт здійснив кілька нічних перельотів. Порт показав зображення музичного інструмента.

- Я знаю, що це! — похвалився Номул. — На таких у давнину кобзарі грали. А хто ж грає нині, аби ми записали музику?
- Погуглимо “кобзарі”. Може, щось знайдемо.
- Дивися! Бачу зображення сучасних молодиків із кобзами...
- А ні, це бандури. Цей інструмент тепер так називають. І сьогодні в Тернополі відбудеться концерт гурту “Шпилясті кобзарі”.
- Отже, нам туди!

Звуки бандур лилися по залі. Слухачі підспівували, при-танцювали. Жевжики від них не відставали. Ледь не забули вчасно ввімкнути звуковловлювач!

- ✿ Як гадаєш, чи вдасться жевжикам полагодити ковпак, який робить жевжоліт невидимим?
- ✿ Що ти знаєш про кобзарів і бандури?
- ✿ Послухайте виступ гурту “Шпилясті кобзарі”.
svitdovkola.org/3/media5
- ✿ Яке враження на тебе справила музика?

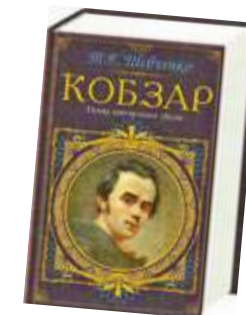


Що зберігає історичну пам'ять?

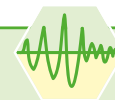
1. Аліна із Софією домовилися зустрітися у сквері біля пам'ятника Тарасові Шевченку. Зараз Аліна на Співочому полі. Опиши її маршрут, використовуючи слова, що позначають напрямки руху.



2. Софія розповіла, що навчається в гімназії імені Тараса Шевченка. Які інші об'єкти, названі на честь письменника, ти знаєш? Де можна побачити його портрет?



3. Переглянь відео “Дітям про Т. Г. Шевченка” і назви факт, який вразив тебе найбільше.
svitdovkola.org/3/media6



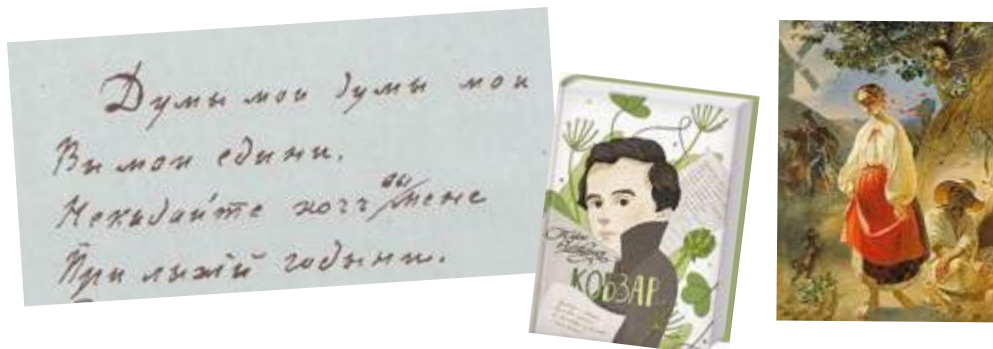
4. Під час етнографічної експедиції Тарас Шевченко побував на Тернопільщині. Розгадай ребуси і довідайся, які населені пункти області він відвідав.



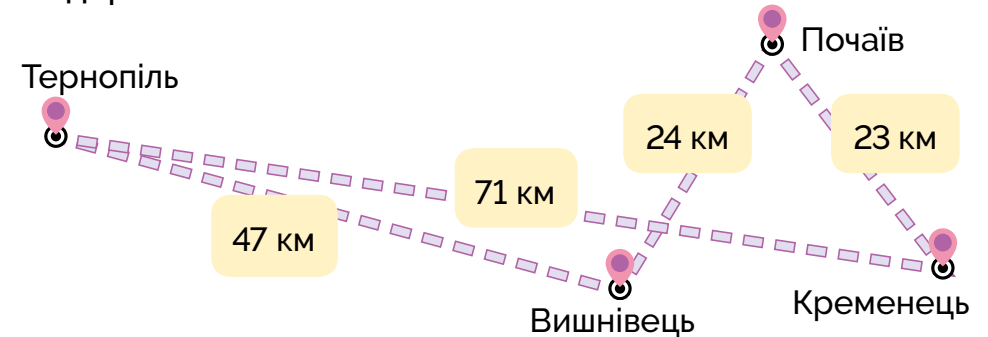
5. Як ти гадаєш, чому Тарас Шевченко вирушив в експедицію? Що його зацікавило? Вислови три правдоподібні припущення. Розпочинай речення поданими словами.



6. На Тернопільщині Т. Шевченко записав кілька народних пісень, створив серію малюнків і поезій. А які твори Кобзаря знаєте ви? Організуйте у класі Шевченківські читання.



7. Аліна й Софія вирушили в мандрівку містечками Тернопільщини, у яких понад 170 років тому гостював Шевченко. Визнач, скільки кілометрів дівчатка подолали під час подорожі.



8. Дівчатка фотографували об'єкти, які свідчать про перебування Шевченка в цьому краї. Розкажи, які речі зберегли історичну пам'ять про подію.



9. Чи є у твоєму населеному пункті об'єкти, які зберігають історичну пам'ять? Розкажи про них.



Що допомагає людині захищати себе?

1. Хоча жевжки і бояться води, вони люблять милуватися водоймами. Там, де раніше були болота, тернополяни облаштували великий став, що зачаровує будь-якої пори. Розглянь світлини та опиши цю окрасу міста.



2. Ліза і Павло прогулювалися поблизу Тернопільського ставу. Раптом пішов сильний дощ. Парасольки в дітей не було. Як вони мали діяти? Назви якомога більше варіантів.
3. Ліза запропонувала зайти до найближчого кафе. Офіціантка порадила дітям скуштувати кулешу — традиційну кукурудзяну кашу. А яку кашу ти любиш найбільше? Назви каші, які готують із зерен зображених рослин.



Крупи для каш виготовляють із насіння зернових рослин, що містить майже всі необхідні для організму поживні речовини. Тож уживай кашу щодня!

4. Перед обідом Павло пішов до вбиральні. Його увагу привернула інструкція біля умивальника. Розкажи, чому важливо дотримуватися кожного етапу, коли миєш руки.



1. Намочи.



2. Намиль.



3. Мий 20 с.



4. Сполосни.

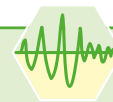


5. Візьми серветку.



6. Закрий кран серветкою. Витри руки.

5. Прогулюючись парком імені Тараса Шевченка, діти побачили в кущах їжачка. Лізі одразу ж захотілося забрати тваринку додому. Переконай дівчинку цього не робити.
6. Виготов їжачка за інструкцією.



Купімо насіння
та посадимо городик!



Треба ще спеціаль-
ний ґрунт узяти.



ВИРОЩУВАННЯ КВАСОЛІ

Матеріали та обладнання

Посудина з чорноземом, посудина з піском,
склянка з ватою, квасолини, вода.

Хід експерименту

1. Підготуй квасолини до висаджування. Для цього опусти їх у склянку з ватою і налий води.
2. Спостерігай за квасолинами кілька днів, дбаючи, аби вата завжди була вогкою. Щойно побачиш зелений паросток і корінчик — рослина готова до висаджування у ґрунт.
3. Посади одну пророщену квасолину в посудину з чорноземом, а другу — в пісок.
4. Щодня спостерігай, як змінюються рослини. Не забувай їх поливати.



5. Результати фіксуй у щоденник спостережень.

Спостереження за ростом і розвитком квасолі

Дослідник/ця _____

Дата	Етап	Що відбувається з рослиною?
10.03	Пророщування	
17.03	Висаджування в ґрунт	

☀ Як впливає склад ґрунту на розвиток рослини?

Україна багата на чорноземи — найродючіші у світі ґрунти.





Весняні радощі



Жевжоліт під звуки бандури прямував із заходу країни на схід — до Харківської області. Аби не забаритися з виконанням завдання, жевжики вирішили летіти не лише вночі, а й удень. Але вони мали оминати всі населені пункти, щоб не потрапити на очі людям. Тож Блискавка розгорнула свою мапу і стала прокладати маршрут.

Як і всі живі істоти, жевжики раділи весні, помічали зміни у природі та мріяли погуляти під ніжним сонячним промінням на моріжку. Чи випаде така нагода? Усе залежить від завдання, яке вони муситимуть виконати.

Пузлик натиснув на кнопку пульта — скриня відчинилася. Формою порт нагадував квітучу гілочку верби.

— Яка краса! Дякую тобі, скринечко, що можна буде погуляти біля річки й помилуватися краєвидами, — зрадів Пузлик. Адже цього разу саме він мав іти по знахідку.

Погода була така чудова, що, порадившись, жевжики вирушили на прогулянку втрьох. Малюки вдосталь набігалися й настрибалися, послушали спів жайворонка, помилувалися мати-й-мачухою та первоцвітом. А тоді вже підібрали вербову гілочку, цвіт якої люди лагідно називають “котиками”, і щасливі повернулися до свого транспорту.

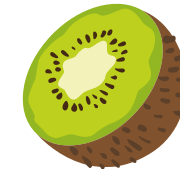
- ✿ Які весняні зміни потішили жевжиків? А які подобаються тобі?
- ✿ Вербка — символ України. Які приказки про неї ти знаєш?
- ✿ Чому цвіт верби називають “котиками”?
- ✿ Які ранньоквітучі рослини побачили жевжики? Які ще первоцвіти ти знаєш?

Кому відомі деякі можливості об'єктів?

1. Розгадай ребус і визнач, на території якого міста опинилися жевжики.



T = P



2. Прогулюючись вуличками міста, жевжики звернули увагу на чудернацький будинок. Він зовсім плаский: як же в ньому живуть? Поміркуй і вислови свої припущення.

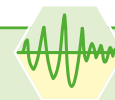


“Плаский” будинок, або будинок-стіна, лише здається таким через свою конструкцію. Насправді він має три стіни. Якщо подивитися на дім з іншого ракурсу, магія зникає.



Дізнайся, де ще в Україні є “пласкі” будинки.

3. Продовж ряд так, щоб утворилася закономірність.



4. Під час мандрівки Харківщиною Петро і його рідні побачили незвичайне місце — “Співочі тераси”. Архітектурне диво вражає своєю **акустикою**: тут чутно дивовижний спів вітру і птахів. Обчисли вираз і довідайся, зі скількох метрів тут можна почути людський шепіт.

$$340 : 2 - 440 : 4$$



У шкільному коридорі або на подвір'ї школи відміряйте цю відстань.

5. Довідайся, на якій відстані ти розрізняєш слова, сказані твоїми однокласниками/однокласницями пошепки.
6. Петро вирішив більше дізнатися про надзвичайні можливості “Співочих терас” і знайшов інформацію в інтернеті. З'ясуй, чи можна її вважати достовірною. Чому?

Google

Співочі тераси Харків



Секрет такого дива — у металевих трубах різного діаметра, вмурованих у цегляні стіни. Через ці труби проходить повітря, утворюючи незвичний “спів”.

7. Бабуся Петра — біолог. Вона розповіла, що на болотистих місцях Харківщини є унікальна рослина, занесена до Червоної книги України, — росичка.

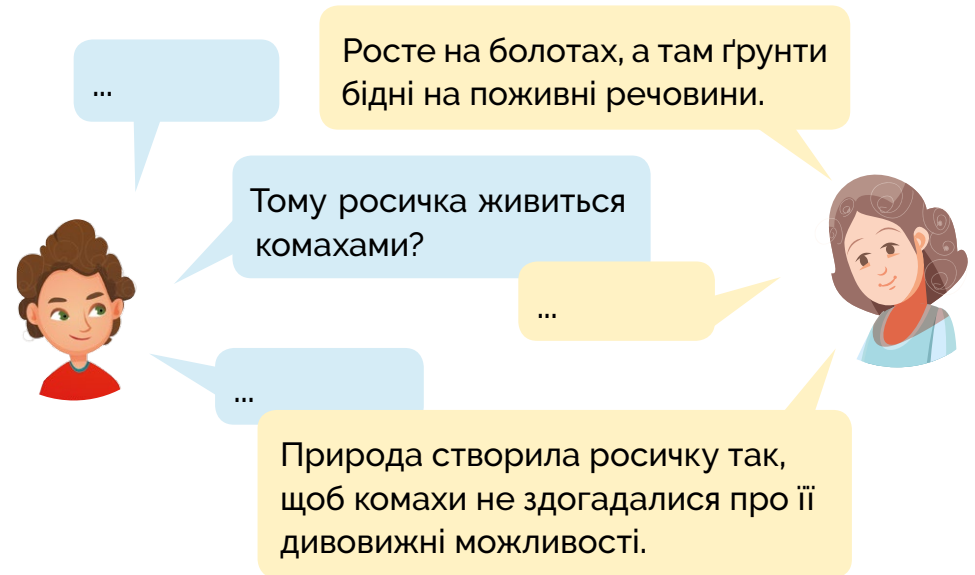


Подивися відео і розкажи, у чому унікальність цієї рослини.

svitdovkola.org/3/media7



8. Петро з бабусяю говорили про диво-рослину. Відновіть їхній діалог і розіграйте його в парах.



9. Петро вирішив піти на болото, щоб побачити і сфотографувати росичку. Обери поради, яких він має дотримуватися, аби прогулянка була безпечною.

- ☀ Візьми в дорогу палицю та мотузку.
- ☀ Не забудь телефон.
- ☀ Іди разом із дорослим.
- ☀ Іди на болото один.
- ☀ Ступай по купинах.
- ☀ Іди навпростець.
- ☀ Якщо потрапив у трясовину, ляж на поверхню, не роби різких рухів, поклади перед собою палицю, поклич на допомогу.
- ☀ Якщо потрапив у трясовину, борсаяся щосили.
- ☀ Якщо хтось потрапив у трясовину, кинь йому мотузку або подай палицю й повільно тягни.
- ☀ Підійди якнайближче до того, хто загруз, і подай руку.



Які лайфхаки допомагають навчатися?

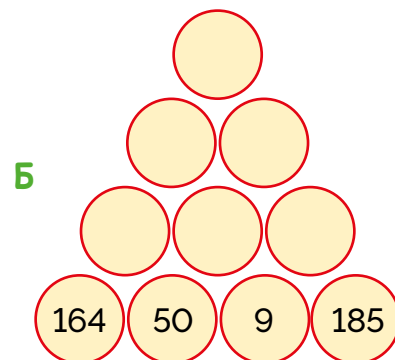
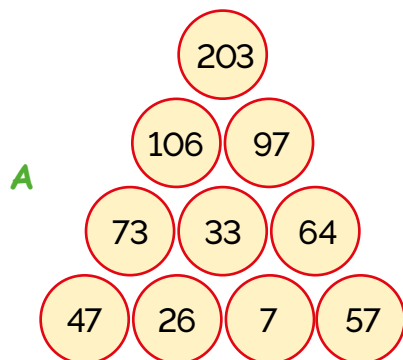
1. На офіційному сайті Харкова city.kharkov.ua/uk/ Блискавка прочитала, що місто вважають студентською столицею України. У ньому навіть є пам'ятник студентів.

Опиши
скульптуру
за фотографією.

Пам'ятник студенту-
програмісту,
авт. Роман Блажко



2. Трет'юокласники вирішили провести опитування і довідатися, що допомагає студентам успішно навчатися. Студент Харківського політехнічного інституту Тимофій вважає, що йому допомагають математичні здібності. Оціни, наскільки ці здібності розвинені в тебе. Поясни, за якою закономірністю побудували вежу А. Побудуй у зошиті вежу Б за такою самою закономірністю.

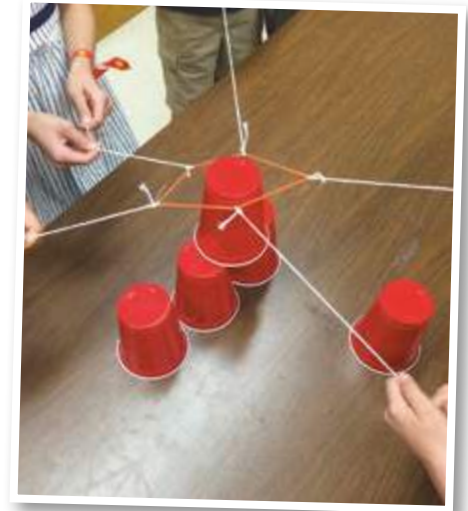


3. Громадянка Алжиру Надін — студентка Харківського юридичного університету. Дівчина вважає, що успішно навчатися їй допомагає вміння працювати в команді. А чи вмієш ти співпрацювати з іншими? Які навички командної роботи тобі варто розвивати чи вдосконалювати? Розкажи про це у класі.



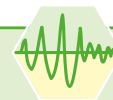
4. Побудуйте свою вежу з паперових стаканчиків за описом.

Візьміть 5 одноразових стаканчиків. До канцелярської гумки прив'яжіть 5 мотузочок завдовжки 20–25 см. Завдання команди — побудувати зі стаканчиків піраміду, не торкаючись їх руками.



5. Студентка Академії дизайну і мистецтв Катерина родом з Білорусі. Вона розвиває свою спостережливість і допитливість — наприклад, уважно стежить за птахами. По черзі кидаючи гральний кубик, розкажіть про голубів. Відповідайте на запитання, номер якого випаде.

- 1 Якого кольору птах?
- 2 Перелітний чи осілий вид?
- 3 Чим харчується?
- 4 Який на вигляд?
- 5 Де мешкає?
- 6 Які особливості його поведінки?



6. Богдан, який навчається в університеті радіоелектроніки, ділиться лайфхаком, як накреслити коло без циркуля. Навчися й ти такого прийому.



7. Індіанка Амала розповідає, що її успішному навчанню в економічному університеті сприяє хобі, яке добре знімає втому. Захоплення дівчини — створювати прикраси з паперу. Виготов і ти квітку за інструкцією. Прикрась нею класну кімнату.



За цим зразком ти можеш створити квіти з пелюстками іншої форми.

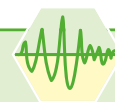
8. А які лайфхаки допомагають у навчанні тобі? Презентуй їх однокласникам/однокласницям.



Довідайся, що потрібно, аби здійснювалися мрії.

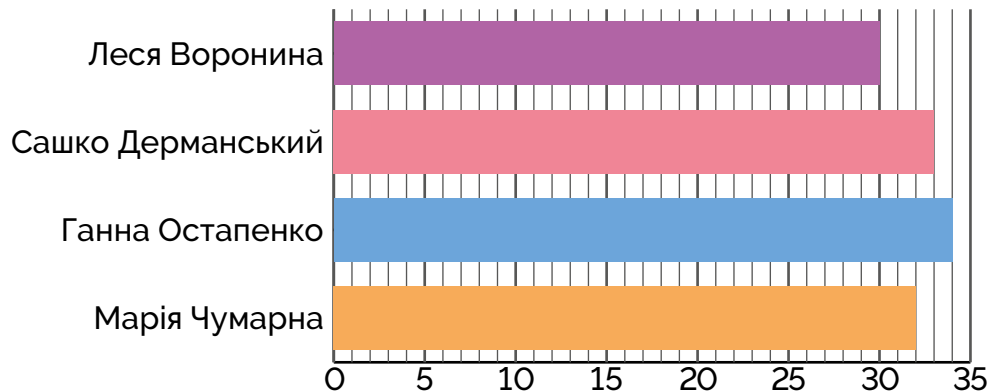


- ✿ Назви якості, які потрібні кожному персонажу для досягнення його/її мети.



Перевір себе

1. Учні 3-х класів висловили бажання влаштувати зустріч із письменницею або письменником, чиї твори вони читали. Вадим провів опитування, результати якого подав у вигляді діаграми.

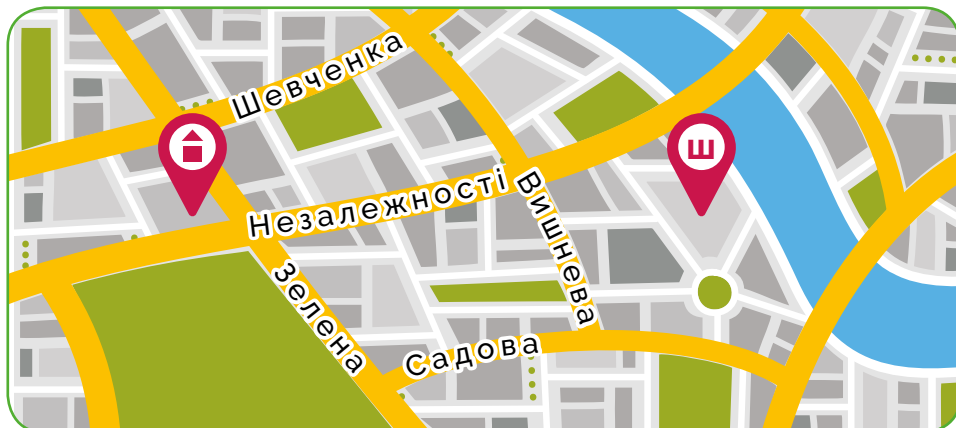


Визнач, яке судження є істинним.

Хибне висловлювання перетвори на істинне.

- ☀ Найбільше дітей хоче зустрітися з Ганною Остапенко.
- ☀ У школі навчається 127 третьокласників.

2. Скориставшись мапою, опиши маршрут письменниці від дому до школи. Використовуй слова — назви напрямків руху.



3. Третьюокласники підготували запитання для Ганни Остапенко. Ось як на них відповіла письменниця. Які це могли бути запитання? Сформулюй їх.

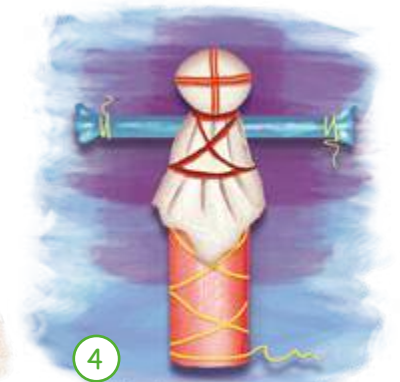
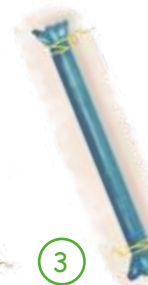


Жевжики — це вигадані істоти, ...

Надихають мене мої домашні "жевжики": Катруся, Ксюша, Клим і Кузя.

Мені притаманні такі риси характеру: цілеспрямованість, допитливість, доброта.

4. Письменниця вправно робить ляльки-мотанки і вирішила навчити цього третьокласників. Створи власну іграшку за інструкцією.



5. Ганна Остапенко розповіла дітям, що живе поряд із лісом і часто з усією родиною проводить вихідні на природі. Письменниця сказала, що ліс біля них — хвойний. Які дерева можуть там рости? Назви їх.



6. Письменниця поділилася з учнями цікавим лайфхаком.

Як легко множити на 9?

Поклади долоні перед собою. Зігни палець, що відповідає числу, яке треба помножити на 9. Тоді перед зігнутим пальцем залишиться пальців стільки ж, як десятків у відповіді, а після — стільки ж, як одиниць.

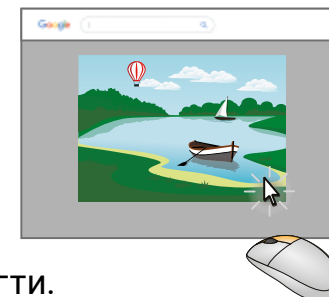
Наприклад, щоб помножити 9 на 3, зігни третій палець. Ліворуч від нього буде 2 пальці, а праворуч — 7. Отже, відповідь — 27.



Використай лайфхак для обчислення виразів: $9 \cdot 8$, $9 \cdot 5$.

7. Під час зустрічі Єва зробила на згадку декілька фото-знімків. Найцікавіші кадри вона надіслала своєму другові Святославу електронною поштою. Визнач послідовність дій, які має виконати Святослав, щоб зберегти фото на своєму комп'ютері.

- ☀ Обери на комп'ютері папку, куди ти хочеш зберегти зображення.
- ☀ У контекстному меню обери "Зберегти зображення як...".
- ☀ Клікни правою кнопкою миші по зображенню, яке хочеш зберегти.



8. Ганна Остапенко попросила дітей розповісти про їхні улюблені книжки за планом.

1. Назва твору.
2. Його автор/авторка.
3. Головні персонажі.
4. Чим тебе привабила книжка.
5. Епізод із книжки, який вразив найбільше.



Розкажи за таким планом про свою улюблену книжку.

9. Чи може те, чого ти навчився/навчилася впродовж цієї теми, знадобитися тобі в житті? Коли саме?
10. Розкажи про свої нові досягнення за планом.

Роблю вправно	
Я знаю	Я люблю
Я не боюся	Я можу

